

Ringerike kommune
Postboks 123, sentrum
3502 Hønefoss

postmottak@ringerike.kommune.no

Drammen, 7. juni 2024

Dette brevet sendes på vegne av DNT Drammen og Omegn, Kongsberg og Omegns Turistforening, DNT Ringerike, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Vestmarka krets av Norges speiderforbund, Naturvernforbundet i Buskerud, BirdLife Norge avd. Buskerud, Drammen klatreklubb, Buskerud KFUK-KFUM Speidere, Buskerud orienteringskrets, NOTS Drammen og Omegn, Buskerud Botanisk forening, Skogselskapet i Buskerud og Telemark.

Kommunedelplan for naturmangfold, Ringerike kommune 24/3999 – Uttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud er et samarbeidsnettverk bestående av 14 regionale natur- og friluftslivsorganisasjoner i Buskerud fylke. Til sammen representerer vi i overkant av 30.000 medlemmer med betydelige allmenne interesser og kunnskap innen naturvern, landskap og friluftsliv.

Vi viser til Kommunedelplan for naturmangfold 2025-2030 - oppstart og høring av forslag til planprogram- og ønsker å komme med en uttalelse til planprogrammet.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
buskerud@fnf-nett.no | Tollbugata 51, 3044 Drammen | 997 31 240
organisasjonsnummer 912 888 193 | www.fnf-nett.no/buskerud

Kommuneplanens samfunnsdel og planprogrammet

Kommunedelplanen skal bidra til å utdype og realisere miljømålene fastsatt i kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030.

Effektmålene for kommunedelplanen for naturmangfold er økt måloppnåelse innen naturmangfold, økosystemer, leveområder for truede arter, friluftslivsområder og landskap gjennom bærekraftig bruk og vern.

Vi støtter kommunen i miljømålene fastsatt i kommuneplanens samfunnsdel, og mener kommunedelplanen må konkretisere hvordan kommunen skal nå målene.

Det er viktig at dokumentet blir så kort og presist som mulig, med klare mål og konkrete forslag til hvordan kommunen skal nå målene, så kommuneplanen blir et arbeidsdokument og ikke et dokument for dokumentets skyld.

2.1. Sentrale lovverk

Mineralloven

Under punktet 2.1. Sentrale lovverk ber vi Ringerike kommune legge til Mineralloven som eget punkt, siden denne kan være særlig relevant for Ringerike.

Mineralloven er en norsk lov som regulerer mineralvirksomhet i Norge. Loven fastsetter vilkår for leting, undersøkelser og utvinning av mineraler, i tillegg til å stille krav til hvordan driften av mineralvirksomhet skal foregå. Formålet med loven er å sikre at landets mineralressurser blir forvaltet på en bærekraftig og samfunnsmessig forsvarlig måte¹.

Skogloven

Det er bra at kommunen refererer til Skogloven i planbeskrivelsen. Vi vil at dere presiserer at når det utarbeides reguleringsplaner i skog, er det vesentlig at mest mulig av skogen ivaretas i byggefasen. Det skal ikke tas ned mer skog enn nødvendig i byggeområder.

Det må også presiseres at hogst i vernskog skal meldes til kommunen jf. Skogloven².

Planen bør kreve en god og tett dialog mellom skogoppsyn, miljøansvarlig i kommunen og skogeierforening mtp. hogst i sårbare områder (naturtyper, områder med registrerte rovfuglforekomster, storfuglleiker mm).

Oversikt over naturmangfoldet i kommunen.

Temaplanen må ha som mål å kartlegge naturmangfoldet i hele kommunen. Områdene nord i Ringerike må kartlegges bedre, og da særlig områdene øst og vest for Sperillen, Krokskogen og de store skogene øst for Krøderen.

---

¹ [Lov om erverv og utvinning av mineralressurser \(mineralloven\) - Lovdata](#)

² [Lov om skogbruk \(skogbrukslova\) - Lovdata](#)

Grønnstruktur-kart

Vi oppfordrer kommunen til å lage et grønnstruktur-kart som viser særlig verdifulle sammenhengende grønne korridorer og områder i kommunen. I kartet bør det komme frem hvilke grønne strukturer som er viktige for å knytte områder sammen. Det er lurt å inkludere blågrønne ferdselsårer for både mennesker og dyr i kartet og planbeskrivelsen.

Se et godt eksempel på et grønnstruktur-kart fra Lørenskog kommune³.

Hotspots

Vi oppfordrer kommunen til å lage en egen rapport som kartlegger eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i kommunen, med utfordringer og løsninger.

Se et godt eksempel på en slik rapport laget av Biofokus på oppdrag fra Lørenskog kommune⁴.

Vi anbefaler kommunen å utarbeide slike kunnskapsgrunnlag og legge planområder for alle plansaker og «hotspots» for biologisk mangfold, i kommunens kartportal. Spesielt interessant fra Lørenskog-eksempelet er «**heatmap**» kartet, som viser naturtyper og leveområder som huser mange truede arter. «Heatmap» er et kart med rødlistearter hvor fargen blir sterkere jo høyere tetthet av rødlistearter som er til stede⁵. Dette for å gi et oversiktsbilde av hvor rødlisteartene er i landskapet.

Skog

Vi forventer at Ringerike kommune har en god oversikt over skog i kommunen. Ringerike kommune bør utarbeide en oversikt og kartfeste verneverdige trær i kommunen. For eksempel gamle, grove løvtrær.

Denne kunnskapen bør også legges inn i et eget kart, der dere skiller de ulike skogtypene fra hverandre.

Det er i skogen vi finner flest arter, og det er derfor ikke overraskende at flest truede arter finnes her. Av totalt 2752 truede arter på Rødlista 2021 lever 1330 arter (48,3 %) helt eller delvis i skog. Mange av disse artene er spesialister knyttet til bestemte livsmiljø. I skog er det flest truede arter fra artsgruppene sopper (387 arter), biller (232 arter), laver (167 arter), tovinger (137 arter) og sommerfugler (121 arter)⁶.

Myr

Kommunen må ha en oversikt over all myr i et eget kart.

Nibio (Norsk Institutt for Bioøkonomi) kan hjelpe kommunen med å kartlegge myrområder i kommunen. I Nibios Naturbase kan dere se både størrelse på myra, og myrddybde dersom dette er registrert. I Nibios kartløsning Kilden⁷, kan dere se en oversikt over myr i kommunen.

---

³ [Naturmangfold - Lørenskog kommune \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

⁴ [omslagside \(biofokus.no\)](https://biofokus.no)

⁵ [Naturmangfold - Lørenskog kommune \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

⁶ [Status for truede arter i skog \(artsdatabanken.no\)](https://artsdatabanken.no)

⁷ [Kartløsningen Kilden - Nibio](https://kilden.nibio.no)

Kantsoner

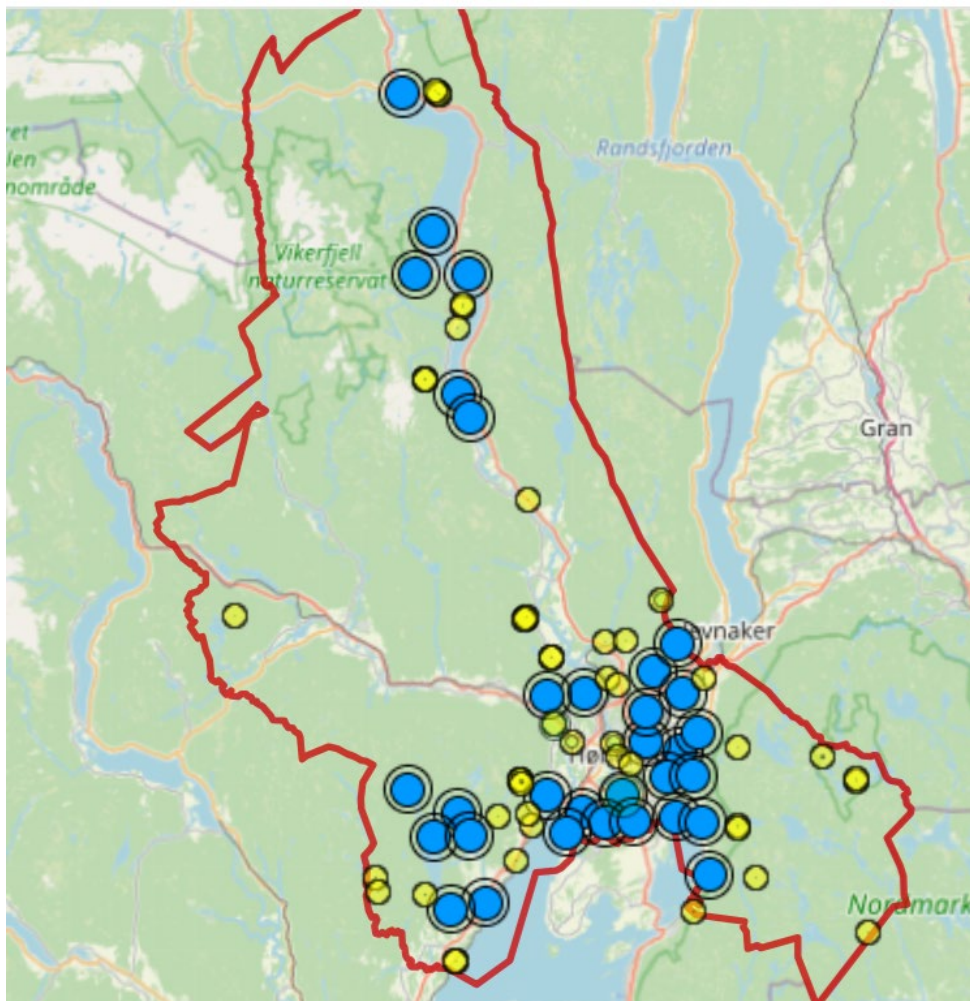
Kantvegetasjonen til elver og bekker er et viktig leveområde for mange dyrearter og har en naturlig erosjonsforebyggende effekt (klimatilpasning mtp. ekstremnedbør og flom). Oversvømmelsene ulike steder i Europa viser viktigheten av å bevare vassdragenes naturlige utforming og tilgrensende våtmarksarealer. Også Ringerike kommune ble svært preget av flomskader i forbindelse med ekstremværet "Hans" i 2023.

Tettheten av fuglereir i kantvegetasjonen langs vassdrag kan være svært høy. Kantvegetasjonen er også viktig for en rekke ulike organismer som lever i elva. Vi mener at det er viktig at kantvegetasjonen langs elver og bekker og dens naturlige løp må bevares for fremtiden! Denne intensjonen vil være en implementering av FNs bærekraftsmål 15.1.

Vi mener at der nødvendig å informere befolkningen om kantsonens viktige funksjoner og om implementeringen av denne buffersonen i kommuneplanens samfunnsdel for å forebygge flere inngrep.

Rødlistede arter

Det er registrert mangfoldige sjeldne og rødlistede karplanter i Ringerike kommune.

Rødlistefunn av karplanter i Ringerike. Artsobservasjoner pr. 27. mai 2024, Buskerud botaniske forening.

Ringerike kommune må som en del av kommunedelplanen opprette en handlingsplan for de mest truede artene. Disse forekomstene, og andre rødlistede arter, **må spesifiseres tydelig** i kommunedelplanen:

Salamandere

Storsalamander *Triturus cristatus* er oppført som sårbar i Norsk rødliste for arter⁸. Ringerike er oppført med 15 lokaliteter med storsalamandere⁹.

Tabell 4.6. Kommunevis oversikt over antall lokaliteter i Buskerud med registreringer av storsalamander i Herptilbasen per juni 2012.

Buskerud	Antall lokaliteter
Kongsberg	4
Flesberg	2
Øvre Eiker	20
Nedre Eiker	2
Drammen	1
Hurum	5
Røyken	1
Lier	26
Modum	6
Rollag	1
Nore og Uvdal	1
Krødsherad	3
Ringerike	15
Sigdal	1
Sum	88

10

Dragehode

Dragehode *Dracocephalum ruyschiana* er kategorisert som sårbar (VU) på den norske rødlista for arter og er **en prioritert art**, med egen handlingsplan og egen forskrift i naturmangfoldloven¹¹.

Dragehode er registrert med et stort antall observasjoner i kalkområder på Ringerike, særlig i området Haugsbygd, Gullerudmarka til Steinsfjorden.

Myrflangre og Bittergrønn

Den ville orkideen Myrflangre *Epipactis palustris* og dvergbusken Bittergrønn *Chimaphila umbellata* er begge vurdert til *sterkt truet* EN for Norsk rødliste for arter 2021.

Kartene viser forekomster av myrflangre, kategori EN, sterkt truet, og Bittergrønn, kategori EN, sterkt truet i Ringerike:

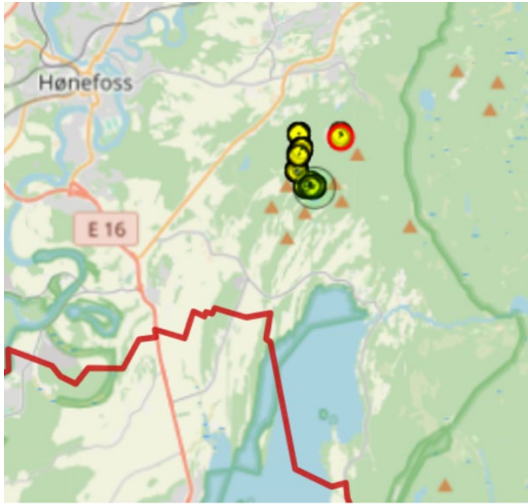
---

⁸ [Storsalamander \(artsdatabanken.no\)](http://artsdatabanken.no)

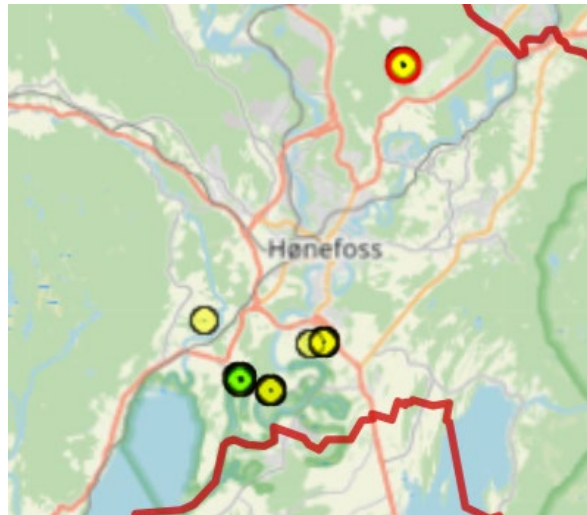
⁹ Nasjonalt overvåkingsprogram for storsalamander. Rapport 9/2012. Norsk institutt for naturforskning

¹⁰ [Vedlegg 4 - Nasjonalt overvåkingsprogram for storsalamander. Rapport 9-2012.pdf](#)

¹¹ [Forskrift om dragehode \(*Dracocephalum ruyschiana*\) som prioritert art - Lovdata](#)

Artsobservasjoner, myrflangre, 30. Mai 2024

Artsobservasjoner, bittergrønn, 30. Juli 2024

I tillegg til disse nevnte artene, må Ringerike kommune lage en egen handlingsplan for arter som elvemusling, vipe, hettemåke, makrellterne, ask, fiskeørn, sandsvale mfl.

Friluftsliv

Friluftslivets ferdselsårer- prosjektet bør ferdigstilles før kommunedelplanen ferdigstilles, og inkluderes i denne.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Kaja Høgås
Koordinator
FNF Buskerud